

УДК 347.763:656.025.2]:[796.093-056.26]
DOI <https://doi.org/10.32782/lexsportiva/2023.1.5>

Ткалич Максим Олегович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного права
Запорізького національного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4224-7231>

Давидова Ірина Віталіївна,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільного права
Національного університету «Одеська юридична академія»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5622-671X>

ДОГОВІР ПЕРЕВЕЗЕННЯ УЧАСНИКІВ СПОРТИВНИХ ЗМАГАНЬ – ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ: ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Спорт є важливою складовою соціокультурного розвитку будь-якої країни, а спортивні змагання – це важлива професійно організована зустріч груп людей, що має на меті намір перевершити суперника, домагаючись кращих результатів, показників. Участь у спортивних змаганнях дає змогу не лише представити свій регіон (країну тощо), але й потенційно дозволяє показати хороші результати спортсменам.

Організація спортивної події є важливим етапом в будь-якому спорті і потребує складних логістичних розрахунків для успішного проведення. Організатори турбуються, щоб кожен учасник прибув вчасно у визначене місце в оптимальній фізичній і моральній формі разом з необхідним екіпіруванням та додатковим устаткуванням без затримок, втрат або пошкоджень. Особливими учасниками є особи з інвалідністю. Тому, завданням організаторів є перевезення учасників спортивних змагань-осіб з інвалідністю на високому рівні.

Метою статті є виявлення особливостей нормативно-правового регулювання договору перевезення учасників спортивних змагань – осіб з інвалідністю, визначення проблем такого регулювання та розкриття системи правових джерел цієї сфери.

Задля досягнення поставленої мети було поставлено такі завдання, як: проаналізувати нормативно-правову базу із вказаної проблематики та сучасний стан державно-правового регулювання договору перевезення учасників спортивних змагань, в тому числі осіб з інвалідністю, охарактеризувати правовідносини, що виникають у сфері фізичної культури і спорту, визначити проблемні питання сучасного законодавства в сфері регулювання перевезень спортсменів-осіб з інвалідністю та запропонувати можливі шляхи їх вирішення.

У статті розглянуто та проаналізовано нормативно-правову базу щодо регулювання договору перевезення учасників спортивних змагань-осіб з інвалідністю, сучасний стан державно-правового регулювання даних відносин, проблемні питання законодавства у цій сфері та запропоновано можливі шляхи їхнього вирішення.

Ключові слова: договір перевезення, спортсмени, учасники спортивних змагань, особи з інвалідністю, правове забезпечення, фізична культура.

Tkalych M.O., Davydova I.V. THE CONTRACT FOR TRANSPORTATION OF PARTICIPANTS IN SPORTS COMPETITIONS – PEOPLE WITH DISABILITIES: FEATURES OF REGULATORY AND LEGAL REGULATION

Sport is an important component of the socio-cultural development of any country, and sports competitions are an important professionally organized meeting of groups of people with the aim of surpassing the opponent, achieving better results and indicators. Participation in sports competitions not only allows you to represent your region (country, etc.), but also potentially allows athletes to show good results.

The organization of a sports event is an important stage in any sport and requires complex logistical calculations for its successful implementation. The organizers are concerned that each participant arrives on time at the designated place in optimal physical and moral shape, together with the necessary equipment and additional equipment, without delays, losses or damages. Special participants are persons with disabilities. Therefore, the task of the organizers is to transport the participants of sports competitions – persons with disabilities at a high level.

The purpose of the article is to identify the peculiarities of the regulatory and legal regulation of the contract for the transportation of participants in sports competitions – persons with disabilities, to identify the problems of such regulation and to reveal the system of legal sources in this area.

In order to achieve the set goal, the following tasks were set: to analyze the regulatory and legal framework of the specified issues and the current state of the state-legal regulation of the contract for the transportation of participants in sports competitions, including persons with disabilities, to characterize the legal relations that arise in the field of physical education and sports, to identify problematic issues of modern legislation in the field of regulation of transportation of athletes-persons with disabilities and to propose possible ways to solve them.

The article examines and analyzes the regulatory legal framework regarding the regulation of the contract for the transportation of participants in sports competitions-persons with disabilities, the current state of state-legal regulation of these relations, problematic issues of legislation in this area, and possible ways of solving them are proposed.

Key words: *transportation contract, athletes, participants of sports competitions, persons with disabilities, legal support, physical culture.*

У сучасних умовах розвитку суспільних відносин важливу увагу відіграє логістичний зв'язок. Зокрема, важливо забезпечити належне логістичне сполучення для учасників спортивних змагань.

Розглянемо загальні положення про перевезення.

Загалом, у широкому сенсі, логістикою називають будь-які процеси, пов'язані з транспортуванням, зберіганням та обробкою будь-яких предметів та осіб.

Щодо перевезень, можна виокремити наступні їх ознаки:

1) ці відносини фокусуються в договірному регулюванні надання транспортних послуг;

2) вони універсалізуються під натиском глобалізації економіки та запозичень прогресивних правових форм регулювання суспільних відносин;

3) є частиною державної політики з адаптації законодавства України до вимог законодавства країн ЄС;

4) попри розбіжності в конструкціях договору (в ЦК України - правочинна і домовленісна (ст. 626), а в ГК зобов'язальницька (ст. 179) насправді особливих розбіжностей в реальних договорах немає;

5) що ЦК, а особливо ГК у їх нинішній конструкції не забезпечують повноти регулювання перевезень і основне навантаження припадає на поточні закони та особливо підзаконні акти;

6) укладення договорів, їх зміст та інші складові формуються з урахуванням судової практики та можливого розгляду спору у суді.

Водночас окремих законодавчих положень щодо регулювання відносин у сфері перевезень учасників спортивних змагань-осіб з інвалідністю немає.

Так, окремі положення щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю, організації спортивних заходів та транспортування учасників містяться в Декларації про права інвалідів, Стандартних правилах щодо урівняння можливостей інвалідів, Законі України «Про фізичну культуру та спорт», Наказі Міністерства молоді та спорту «Про затвердження Положення про порядок організації і проведення офіційних спортивних змагань і навчально-тренувальних зборів та поря-

док забезпечення їх учасників» та Національній стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року.

Разом з тим, практично відсутні сумарні інформаційні джерела щодо організації спортивних змагань для осіб з особливими потребами. Крім того, повільно відбувається адаптація паролімпійського спорту до вимог сучасного суспільства, зокрема інформатизації та створення безбар'єрних можливостей.

Закон України «Про фізичну культуру і спорт», містить недоліки загального концептуального осмислення проблеми спортивної діяльності в Україні визначає, що до суб'єктів сфери фізичної культури і спорту відносяться фізичні або юридичні особи, які здійснюють свою діяльність з метою розвитку фізичної культури і спорту. Суб'єктами сфери фізичної культури і спорту є: фізичні особи, які займаються фізичною культурою і спортом, у тому числі спортсмени; фахівці сфери фізичної культури і спорту; заклади фізичної культури і спорту; відповідні органи влади. Закон по суті є єдиним джерелом законодавчого регулювання фізкультурно-спортивних відносин в Україні за умови, що всі інші нормативно-правові акти повинні бути з ним змістовно узгодженими. Водночас окремих вимог щодо перевезення учасників спортивних змагань-осіб з інвалідністю у зазначеному законі немає. Наявна інформація про транспортування окремих багаж, необхідний для участі у змаганнях тощо.

Одночасно спортсмени вимогливі до умов транспортування та потребують високого рівня сервісу, а їх обладнання найчастіше є великогабаритним та може легко пошкодитись при транспортуванні. На деяке необхідно отримувати додатковий дозвіл на перевезення (наприклад гвинтівки для біатлону). Іншим важливим завданням є визначення виду транспорту або їх комбінування. На різних спортивних подіях використовується як сухопутний, так водний і повітряний види транспорту. Та найважливішими вимогами є швидкість і комфорт. Крім того, для усіх учасників змагань на період перевезення та виступів є обов'язкове страхування.

Особливості фактичного виконання перевезення виникають і при проведенні спортивних подій у складних для доступу звичайного транспорту місцях, а також в складних погодних умовах. Це зумовлює додаткові проблемні питання при логістиці. В таких випадках застосовується спеціальна техніка: починаючи від водних мотоциклів і катерів, аж до гірських витягів і, навіть, гелікоптерів. Таке транспортування для осіб з інвалідністю може бути ускладненим.

Та, як бачимо, не зважаючи на збільшення кількості спортсменів з інвалідністю, правове регулювання не йде в ногу з часом та законодавство не закріплює особливості регулювання перевезення спортсменів з інвалідністю.

Сучасний спорт – закономірний результат пізнавальної діяльності людини. Все більшого значення в сучасному суспільстві набуває спорт осіб з інвалідністю. Вони беруть участь у різноманітних змаганнях, а тому світ переконується в тому, що спорт не є прерогативою тільки здорових людей, і що особи, навіть з такими важкими вадами як сліпота, пошкодження хребта і спинного мозку, церебральний параліч тощо можуть стати спортсменами і брати участь у змаганнях.

Спорт серед осіб з інвалідністю в Україні – відносно новий розділ у теорії і практиці спортивного тренування і змагальної діяльності, який потребує уваги, вивчення та законодавчої регламентації. Недостатньо досліджені можливості організації спортивних змагань та перевезення спортсменів-осіб з інвалідністю не сприяють реального забезпечення прав таких спортсменів.

Враховуючи те, що відсутні приписи, що підлягають виконанню, важко звести до мінімуму випадки порушення законів, прав людини та забезпечення

фактичного здійснення та всебічну охорону прав та свобод всіх і кожного зокрема спортсмена.

Законодавче регулювання фізкультурно-спортивних відносин, а саме договору перевезення учасників спортивних змагань-осіб з інвалідністю може слугувати одним із засобів модернізації фізкультурно-спортивного законодавства. При цьому, важливо комплексно врегулювати питання щодо спортсменів з інвалідністю, та створити юридичний каркас призначений регулюванню специфічної сфери суспільних відносин, що виникають у процесі організації та здійснення спортивної і фізкультурної діяльності, а також щодо реалізації в цій сфері політики органами публічної влади України.

Таким чином, можна зробити висновок, що попри достатню врегульованість договору перевезення в Україні, питання щодо врегулювання перевезення учасників спортивних змагань, в тому числі осіб з інвалідністю на законодавчому рівні врегульовані недостатньо. Це зумовлює необхідність перегляду істотних умов у договорі перевезення учасників спортивних змагань-осіб з інвалідністю. Наразі назріла нагальна необхідність ґрунтовного удосконалення нормативно-правового регулювання спортивної діяльності, в тому числі організації спортивних змагань. Забезпечення безпеки та захист здоров'я і життя потребує будь-яка людина, що займається фізичною культурою і спортом, а не тільки спортсмен спорту вищих досягнень.

Фізична культура і спорт – це галузь, перед якою стоїть низка завдань, основними з яких є постійне підвищення рівня здоров'я, фізичного та духовного розвитку населення, сприяння економічному і соціальному прогресу суспільства, а також утвердження міжнародного авторитету України у світовій спільноті, а тому і належне законодавче регулювання всіх необхідних процедур.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Декларація про права інвалідів. Резолюція № 3447 Генеральної Асамблеї ООН від 09.12.1975. URL: https://zakon.cc/law/document/read/995_117
2. Стандарти правила щодо урівняння можливостей інвалідів. Резолюція № 48/96 Генеральної Асамблеї ООН від 20.12.1993. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/20900....pdf>
3. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 24.12.1993 р. № 3808-XII : станом на 04 травня 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12> (дата звернення: 25.07.2023).
4. Про затвердження Положення про порядок організації і проведення офіційних спортивних змагань і навчально-тренувальних зборів та порядок забезпечення їх учасників: Наказ Міністерства молоді та спорту України від 09.02.2018 № 617. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0264-18#Text>
5. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 366-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>
6. Бріскін Ю.А. Організаційні основи паралімпійського спорту: навчальний посібник. Л.: «Кобзар». 2004. 180 с. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/7247/1/%D0%9E%D1%80%D0%B3%D0%B0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%BF%D0%B0%D1%80%D0%B0%BB%D1%96%D0%BC%D0%BF%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%83.pdf>

7. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник. За заг. редакцією Байди Л.Ю., Красюкової-Еннс О.В. Кол. авторів: Байда Л.Ю., Красюкова-Еннс О.В., Буров С.Ю., Азін В.О., Грибальський Я.В., Найда Ю.М. К. 2012. 216 с. URL: https://ud.org.ua/images/pdf/Invalidnist_ta_suspilstvo.pdf
8. Інформація про стан реалізації положень Конвенції про права осіб з інвалідністю. 2017. Сайт Міністерства інфраструктури України. URL: <https://mtu.gov.ua/news/28711.html?PrintVersion>
9. Лукасевич-Крутник І.С. Договірні зобов'язання з надання транспортних послуг у цивільному праві України. : дис...д.ю.н. 12.00.03. НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України, Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль. 2019. 502 с. URL: <https://mydisser.com/en/avtoref/view/29677.html>
10. Міняйло Д.Г. Принцип рівності та недискримінації в механізмі забезпечення прав пасажирів з інвалідністю за договором перевезення пасажирів. Юридичний науковий електронний журнал. Вип. 10. 2022. С. 781–784. URL: http://lsej.org.ua/10_2022/197.pdf
11. Погрібний С.О. Механізм та принципи регулювання договірних відносин у цивільному праві України: монографія. Київ: Правова єдність, 2009. 304 с. URL: <https://jurkniga.ua/mekhanizm-ta-principi-regulyuvannya-dogovirnikh-vidnosin-u-civilnomu-pravi-ukrayini/>
12. Рибчич І.С. Правові аспекти державного управління сферою фізичної культури і спорту в Україні. Державне будівництво. 2015. Вип. 1. С. 1–10. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=DeVu_2015_1_33
13. Самойленко Г.В. Договір перевезення пасажирів: теорія та практика забезпечення прав пасажирів. Дис. ...доктора юрид. наук : 12.00.03. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія». 2021. 567 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14547>
14. Шишка Р.Б. Механізм правового регулювання перевезень. Юридичний вісник. 2014. Вип. 3 (32). С. 120–125. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=Npnau_2014_3_25
15. Чередник Р.В. Спорт як сфера правового регулювання: загальнотеоретичний аспект. Актуальні проблеми держави і права. 2011. Вип. 60. С. 556–562. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=apdp_2011_60_79
16. Чокля О.І., Фальковський А.О. Специфіка державно-правового регулювання фізичної культури і спорту в Україні. Прикарпатський юридичний вісник. 2020. Вип. 2. URL: <http://puuv.onua.edu.ua/index.php/puuv/article/view/554>
17. Янковець І.В. Дискримінація та інституційний механізм її подолання в Україні. Дис. на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю «081» Право. Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса. 2020. 300 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14440>

REFERENCES:

1. UN (1975) Deklaratsiia pro prava invalidiv. Rezoliutsiia № 3447 Heneralnoi Asamblei OON vid 09.12.1975 [Declaration on the Rights of Disabled Persons. General Assembly of the UN Resolution 3447] Retrieved from: https://zakon.cc/law/document/read/995_117 [in Ukrainian].
2. UN (1993) Standartni pravyla shchodo urivniannia mozhlyvostey invalidiv. Rezoliutsiia № 48/96 Heneralnoi Asamblei OON vid 20.12.1993 [Standard Rules on the Equalization of Opportunities for Persons with Disabilities. General Assembly of the UN Resolution 48/96] Retrieved from: <https://repository-ldufk-edu.ua/bitstream/34606048/20900....pdf> [in Ukrainian].
3. Pro fizychnu kulturu i sport, Zakon Ukrainy [On physical culture and sports, Law of Ukraine] № 3808-XII (2022) (Ukraine). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> [in Ukrainian].
4. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro poriadok orhanizatsii i provedennia ofitsiinykh sportyvnykh zmahan i navchalno-trevalnykh zboriv ta poriadok zabezpechennia yikh uchashnykiv: Nakaz Ministerstva molodi ta sportu Ukrainy [On the approval of the Regulation on the procedure for organizing and holding official sports competitions and educational and training meetings and the procedure for providing for their participants: Order of the Ministry of Youth and Sports] № 617 (2018). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0264-18#Text> [in Ukrainian].
5. Pro skhvalennia Natsionalnoi stratehii iz stvorennia bezbariernoho prostoru v Ukraini na period do 2030 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy [On the approval of the National Strategy for the creation of a barrier-free space in Ukraine for the period until 2030: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine] № 366-p (2021). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
6. Briskin Yu.A. (2004) Orhanizatsiini osnovy paralimpiiskoho sportu: navchalnyy posibnyk. [Organizational basics of Paralympic sports: a study guide.] L.: «Kobzar». 180 p. Retrieved from: <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/7247/1/%D0%9E%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%BF%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%83.pdf> [in Ukrainian].
7. Invalidnist ta suspilstvo: navchalno-metodychnyy posibnyk [Disability and society: educational and methodological guide] Za zah. redaktsiieiu Baydy L.Iu., Krasniukovoi-Enns O.V. Kol. avtoriv: Bayda L.Iu., Krasniukova-Enns O.V., Burov S.Yu., Azin V.O., Hrybalskyi Ya.V., Nayda Yu.M. K. 2012. 216 s. Retrieved from: https://ud.org.ua/images/pdf/Invalidnist_ta_suspilstvo.pdf [in Ukrainian].

8. Informatsiia pro stan realizatsii polozhen Konventsii pro prava osib z invalidnistiu [Information on the state of implementation of the provisions of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities.] 2017. Sait Ministerstva infrastruktury Ukrainy. Retrieved from: URL:<https://mtu.gov.ua/news/28711.html?PrintVersion> [in Ukrainian].
9. Lukasevych-Krutnyk, I.S. (2019) Dohovirni zoboviazannia z nadannia transportnykh posluh u tsyvilnomu pravi Ukraïny [Contractual obligations for the provision of transport services in the civil law of Ukraine] : dys. ...d.iu.n. 12.00.03. NDI pryvatnoho prava i pidpriemnytstva imeni akademika F.H. Burchaka Natsionalnoi akademii pravovykh nauk Ukraïny, Ternopil'skyi natsi- onalnyi ekonomichnyi universytet. Retrieved from: <https://mydisser.com/en/avtoref/view/29677.html> [in Ukrainian].
10. Miniaïlo D.H. (2022) Pryntsyp rivnosti ta nedeskryminatsii v mekhanizmi zabezpechennia prav pasazhyra z invalidnistiu za dohovorom perevezennia pasazhyra [The principle of equality and non-discrimination in the mechanism of ensuring the rights of a passenger with a disability under a contract of carriage of a passenger]. Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal – Legal Electronic Scientific Journal, (10), 781–784. Retrieved from: http://lsej.org.ua/10_2022/197.pdf [in Ukrainian].
11. Pohribnyï, S.O. (2009) Mekhanizm ta pryntsypy rehuliuвання dohovirnykh vidnosyn u tsyvilnomu pravi Ukraïny [The mechanism and principles of regulation of contractual relations in the civil law of Ukraine]: monohrafiia. Kyiv: Pravova yednist, 304 s. Retrieved from: <https://jurkniga.ua/mekhanizm-ta-principi-regulyuvannya-dohovirnykh-vidnosyn-u-civilnomu-pravi-ukrayini/> [in Ukrainian].
12. Rybchych, I.Ie. (2015) Pravovi aspekty derzhavnoho upravlinnia sferoiu fizychnoi kultury i sportu v Ukraini [Legal aspects of state management in the field of physical culture and sports in Ukraine]. Derzhavne budivnytstvo-State Building, (1), 1–10. Retrieved from: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=DeBu_2015_1_33 [in Ukrainian].
13. Samoïlenko, H.V. (2021) Dohovir perevezennia pasazhyra: teoriia ta praktyka zabezpechennia prav pasazhyra [The contract of carriage of a passenger: theory and practice of ensuring the passenger's rights]. Dys. ...doktora yuryd. nauk : 12.00.03. Odesa: Natsionalnyi universytet "Odeska yurydychna akademiia». 567 s. Retrieved from: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14547> [in Ukrainian].
14. Shyshka, R.B. (2014) Mekhanizm pravovoho rehuliuвання perevezen. Yurydychnyi visnyk – Legal Herald, (3-32), 120-125. Retrieved from: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Npnau_2014_3_25 [in Ukrainian].
15. Cherednyk, R.V. (2011) Sport yak sfera pravovoho rehuliuвання: zahalnoteoretychnyi aspekt [Sport as a field of legal regulation: a general theoretical aspect] Aktualni problemy derzhavy i prava – Current Problems Of ehe State and Law, (60), 556–562. Retrieved from: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=apdp_2011_60_79 [in Ukrainian].
16. Choklia, O.I., Falkovskyi, A.O. (2020) Spetsyfika derzhavno-pravovoho rehuliuвання fizychnoi kultury i sportu v Ukraini [Specifics of state legal regulation of physical culture and sports in Ukraine] Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk – Prykarpattya Legal Herald, (2). Retrieved from: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/554> [in Ukrainian].
17. Yankovets, I.V. (2020) Dyskryminatsiia ta instytutsiïnyi mekhanizm ii podolannia v Ukraini [Discrimination and The Institutional Mechanism of Overcoming it in Ukraine]. Dys. na zdobuttia naukovoho stupenia doktora filo- sofii za spetsialnistiu «081» Pravo. Natsionalnyi universytet «Odeska yurydychna akademiia». Odesa. 300 s. Retrieved from: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/14440> [in Ukrainian].